Anul IV. Nrul 30 Prețul unui exemplar 3 Lei Timișoara, 27 Iulie 1930

Svastica Banatului

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APARĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub presidenția D-lui A. C. CUZA.

ABONAMENTUL PE UN AN:

Pentru plugari și muncitori	Lei 200	Pentru bănci și fabrici	Lei 500
Pentru intelectuali	„ 300	Abonament de sprijin	„ 1000
Jugoslavia 200 Dinari		America 4 Dolari	

Director-proprietar: ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Ce spun străinii despre România.

Criza Politică în România.

Domnul René Pinon este profesor la școala de „Științe Politice“ din Paris, iscălește regulat *„La Cronique de la quainzaine“* din cea mai bună revistă franceză centenara *„Revue de deux Mondes“* unde a avut ca precursor pe Poincaré.

Citiți deci de două ori, de trei ori acest articol și înainte de a pune ziarul la o parte mai citiți-l și a patra oară. Dar vă rugăm ca desbrăcați de prejudecăți, să-l știți citi. *„Dov'e chiara la lettara Non fare oscura glosa“* zice italianul, ceeace pe românește ar veni, „Unde litera e clară, nu face tălmăcire obscură“. Obiectivitatea autorului este așa de *leală*, așa de *sinceră*, că ne emoționează. Adevărurile spuse, deși ne ustură sunt departe de a ne supăra. Să avem curajul să le recunoaștem și aceasta spre binele viitorului nostru. Să știm de ce să ne apărăm, să știm unde suntem slabi! Căci.. „E frumoasă iubirea de Patrie, dar există ceva mai bun iubirea adevărului“.

Cine știe deci cine e Pinon, nu poate decât să-i aprindă o candelă a recunoștinței în cutele nepătate ale inimei sale. Peana lui măiastră fără să tremure și să se închine la apelul sentimentelor sale de francez și amic al țării noastre, a scris cel mai profund studiat articol asupra României de azi. Ii înțelegem lecția ce ne-a dat-o în articolul de fond din *„La Croix du Nord“* și pentru locuitorii țării despre care scrie, tălmăcim articolul în românește. Concluziile să și le facă cetitorii pentru ei.

Ghiță Observatoru.

* * *

Dintre toate statele noui și mărite cari au ieșit din victoria aliaților în 1918 și din tratatele ce au încoronat-o, România nouă, este fără îndoială statul care se consolidează și întărește cel mai încet. Ce-i lipsește deci?

România are un popor muncitor și cinstit, pământ fertil, un fluviu frumos și Marea, căderi de apă în Transilvania, petrol în abundanță.

Inainte de răsboiu, ea era bogată prin exporturile de cereale și petrol; balanța ei comercială se solda cu un mare excedent de exporturi. România n'a pierdut nici un avantaj din cele avute altădată; a câștigat altele, în special prin anexarea Transilvaniei cu o burghezime românească luminată și industrială. Totuș exporturile au scăzut, petrolul nu mai îmbogățește țara care îl produce, situația monetară e rea, căile ferate merg rău. Ce se întâmplă? S'a abătut vr-o boală asupra acestei țări?

* * *

Este o boală bine cunoscută, virusul (molima) politicei.

România veche era un stat oriental, care avea o aristocrație pământeană puțin numeroasă, deseori desrădăcinată, dar abilă la mânuirea afacerilor; guverna cu autoritate, cu o ficțiune parlamentară, un popor de țărani analfabeți, dar plini de curaj și disciplină.

Intre cele două clase, nimic: nici sau aproape nici o burghezime, nici clasă de mijloc, fără doar în Moldova comercianții jidani sau administratori de moșii, pe cari țăranii îi detestau. Acum cincizeci de ani, România, prin viața primitivă a țăranilor, era încă în plin evul mediu.

Adăugați la aceasta o biserică ortodoxă, fără influență morală asupra unui popor mai mult superstițios decât credincios și dedat mai mult la practicări exterioare decât întărit printr'o credință solidă.

Deasupra aristocrației și acestui popor oriental, mai puneți și o dinastie străină din familia catolică a Hohenzollernilor. Regele Carol I, om remarcabil fără îndoială, a fost locotenent de dragoni prusieni și a încercat, de altfel fără rezultat în 1914 să împingă țara lui, în răsboiu alături de Puterile Centrale. Noul rege Carol al II-lea fi va primul rege național? O dorim.

* * *

Un Stat astfel constituit, n'a fost preparat în mod suficient, cu toate inteligența dirigenților săi și bunăvoința țăranilor, pentru a contopì pe Românii din Transilvania și Bucovina și pentru a lupta în Basarabia contra influenței bolșevicilor vecini. După răsboiu molima demagogiei s'a întrodus în țară. S'a făcut o lege agrară. Ea era indispensabilă: trebuia prelevat contra unei indemnități rezonabile o parte din prea marile domenii feodale, pentru a le constitui în profitul țăranilor cari s'au arătat buni soldați, forma mici proprietari și puțin cu puțin o mică burghezime și proprietari mijlocii. S'a voit însă să se meargă prea repede, s'au făcut lucruri prea radicale; nu s'a lăsat vechilor proprietari loturi destul de vaste pentru a constitui alături de noua mică proprietate, o mare proprietate indispensabilă pentru a da xemple de ameliorații technice.

Ce s'a întâmplat? Țăranii n'având nici trebuințe, nici dorințe, cultivă rău pământurile lor, producția cerealelor a scăzut dintr'odată într'o largă măsură. Finanțele slăbite prin răsboiu, n'au putut să se refacă prin excedentul de exporturi. Dirigenții capabili să guverneze bine rău, o mică națiune foarte omogenă, n'au avut necesara desinteresare de a uita rivalitățile și certele lor; funcționarii s'au dovedit inferiori la sarcina de a guverna și administra un stat de 17 milioane de locuitori, cu importante insule de Unguri, Secui, Bulgari, Ruși, cu jidani numeroși și lacomi. Sarcina era într'adevăr grea; trebuiau metode de autoritate și nu certuri de partide.

Atât cât a trăit Ionel Brătianu, guvernarea a fost aproape exclusiv în mânile lui, iar în anturajul său, s'au strecurat prea mulți profitori. El însuș a comis greșala de a nu asocia în mod progresiv Românii din nouile provincii la guvernarea statului. Reformele, nouile organizații, s'au făcut rău, sau prea încet. Și când Brătianu a murit, în plină forță, luptele politice au pornit și mai arzătoare, complicate de certuri în familia regală și scandaluri financiare. Românii din nouile provincii, plini de bunăvoință s'au arătat și plini de inexperiență și slab pregătiț pentru rolul lor de oameni de Stat.

In plus, ceeace lipsește mai mult României, nu sunt oamenii politici fără valoare, ci administratori desinteresați și capabili. Avântul afacerilor este paralizat de o fiscalitate opresivă. Armata care are elemente excelente printre soldați și marii șefi, e lipsită de oficeri de valoare în gradele mijlocii.

* * *

În rezumat este de făcut educația politică a unui popor, este de creiat, echipamentul său economic. Aceasta nu va fi operă de o zi.

Cu toată bunăvoința tânărului rege Carol, revenit pe calea bună, rămâne de văzut dacă el va putea deveni cu etatea ghidul și șeful sau să aleagă oameni demni de a guverna un popor așa de simpatic, așa de plin de însușiri și de promisiuni în viitor.

René Pinon

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Un măgar scump plătit“

este titlul sub care a apărut în „Acțiunea Română“ din 15 Iulie 1930, un rezumat „biografic“ al unui individ numit Schachmann și care este atașat de presă pe lângă Legațiunea Regală Română din Paris.

Din cele câte-va rânduri putem vedea că:

1. acest sinistru personaj este retribuit cu *Lei 117.500.— lunar* — țăranul moare de foame, iar jidanul să îngrașă la Paris,

2. a exercitat meseria de *traficant cu carne vie și stupefiante*, pe timpul când era atașat de Legație în Polonia,

3. a fost amenințat de Dl I. G. Duca — francmason — cu jilava,

4. *urăște de moarte pe Români și România.*

Aceasta ultimă frază m'a determinat a aduce la cunoștința opiniei publice și Dlui G. G. Mironescu „activitatea“ lui Schachmann — liber cugetător declarat — ca atașat de presă la Paris.

* * *

Nu demult în Franța s'a constituit „Liga Internațională contra antisemitismului“, iar președintele ei a devenit „jidanul rătăcitor“ pentru a face propagandă și pentru a crea organizații în provincie și și în străinătate.

Deci jidanul *„nostru“* — se numește Bernard Lecache, de la ziarul „l'Oeuvre“ — a poposit la Lille — Nord — unde în ziua de 11 Aprile 1930 a ținut o conferință intitulată „Les progromes de Palestine et l'antisèmitisme en general“.

In decursul conferinței Lecache a spus de România:

„Să vă vorbesc despre România? Eu am fost la fața locului. Nu demult în 1927 la Cluj și Oradea-Mare, studenți antisemiți cari formează o asociație oficială și oficios recunoscută de guvernul român, studenți antisemiți au sosit cu trenuri speciale și sub ochiul poliției au scos femeile jidane din case și le-au violat, au omorât bătrâni, au chinuit și ucis copii, sunt 300 sau 350 de victime“.

In continuare spune:

„Oare noi nu vom face nimic pentru jidanii din Basarabia — Lecache este originar din aceasta provincie unde mai are rude, cari îi servesc de informatori — și Ardeal, cari sunt amenințați și maltratați în fiecare zi de către antisemiți oficiali? Pentru aceasta „Liga Internațională contra antisemitismului“ s'a constituit.“

Deci băgați bine de seamă fraților români creștini, căci Lecache „urlă“ în toate direcțiunile lumii salvarea poporului ales și instituirea lor în conducerea țărilor, căci ei sunt competenți pentru cârmuirea lumii.

Dacă l-am invita — pe Lecache — să ne ție și nouă o conferință în genul acesta?!

Iar drept încheiere daclară obraznic:

„Eu nu am pretențiunea de a

fi aprobat de unanimitatea auditorului, cu siguranţă că am adversari în sală. Eu aşi fi voit să aud pe studenţi români.....

La aceasta provocare conştiinţa mă obliga să dau desluşirile necesare celor prezenţi.

Insă aproape că totul a fost în zadar căci conferenţiarul îmi răspunde:

„Noi avem informatori cu mult mai buni de cât credeţi D-Voastră. Toate contrazicerile D-Voastră nu au valoare căci cele spuse de mine mi-au fost comunicate de oficialitatea română din Paris prin ataşatul de presă Schachmann“.

Pentru a pregăti României o atmosferă şi mai proastă un numit colonel Keller din Basarabia — dezertor, dar titular de un dasaport românesc — povesteşte cum un colonel Morarescu a împuşcat 300 de jidani pe malul Nistrului, cum jidanii sunt aruncaţi din trenuri pe ferestre şi altele de genul acesta.

Şi dacă un român cu dragoste pe neam şi ţară îndrăsneşte să desminte aceste minciuni li se răspunde:

„Eu deţin aceste informaţiuni de la ataşatul de presă cl. I. Schachmann“.

Deci acest imbecil care face ruşine „Sindicatului presei româneşti“ îşi permite luxul să declare minciuni şi neadevăruri asupra României.

Şi la urma urmei de ce nu? Căci doar Statul îl plăteşte, cu bani scumpi pentru a face propagandă ţării Româneşti.

Insă candidatul pentru Jilava uită că aceşti bani sunt adunaţi din sărăcia ţăranului român pe care el vrea să-l distrugă ca organizaţie de Stat.

Iar când m'am plâns forurilor competinte la Paris, de purtarea acestui individ, mi s'a răspuns „că Schachmann este cel mai bun Român ce Ţara Românească are ca ataşat de presă“. (Culmea imbecilităţii! Nota Red.)

Să mă ierte Dumnezeu dar eu nu înţeleg nimic!

Rugăm pe D-l Ministru de Externe să ne lămurească si să ne explice faptul care-l obligă a menţine pe acest individ „Schachmann“ în postul de ataşat de presă cl. I., pe lângă Legaţiunea Regală Română din Paris, când atâţi tineri români cu mult mai capacitaţi şi cu o mare dragoste de Christos, Rege şi Naţiune, ar presta servicii cu mult mai fructuoase şi foarte probabil pe jumătate din leafa pe care o primeşte aceasta scorpie.

A.

Intrunirea Contabililor Cooperatori din Asociaţia Regională secţia Timiş-Caraş.

Astăzi 20 Iulie a. c. a avut loc întrunirea contabililor cooperatori din judeţul Timiş şi Caraş, în localul Federalei Bănăţeana din Timişoara, sub preşedinţia domnului Profesor Teodor Tundrea.

Au participat la această adunare, D-l Inspector Gh. Calmuc Şeful Regiunei a III-a a Oficiului Naţional al Cooperaţiei Române, precum şi D-l Caton D. Bumbeşti avocat al Regiunei.

La ora $9^1/_2$ D-l preşedinte Teodor Tundrea printr'o frumoasă cuvântare, arată rolul asociaţiei regionale a contabililor cooperatori în mişcarea cooperatistă, îndemnându-i la sprijinirea asociaţiei, cu toată munca în cuget si fapte, recomandându-le a funcţiona în bune condiţii la unităţile pe care le conduc.

D-l Inspector Gh. Calmuc prin cuvintele D-sale alese şi bine cântărite, răspunde promiţând tot concursul, atât din partea sa cât şi din partea organelor de control de sub ordinea d-sale.

La ordinea zilei:

1. Obţinerea de credite dela Banca Centrală Cooperativă pentru a se putea satisface cererile sătenilor care se sbat în cca mai mare criză financiară.

După o lungă discuiie s'a hotărât a se interveni la Banca Centr. Coop. pentru a ni se da lămuriri asupra formalităţilor şi condiţiunilor prin care se pot obţine credite fie direct sau prin scontarea portofoliului.

Cambiile să se complecteze conform cerinţelor legale şi bancare pentru a se putea angaja ca efecte în garanţie.

2. Divizionarea şi regulamentul asupra atribuţiunilor personalului de conducere al unităţilor cooperative.

S'a hotărât ca organele de control ale Of. Naţ. al Coop. Române să constate roportul de muncă dintre contabili şi casieri, urmând ca D-lor să se pronunţe.

3. Cercurile Cooperatiste.

Luându-se în discuţie această chestiune se hotăreşte ca în înţelegere cu organele de control ale Oficiului, conducătorii federalelor şi ai unităţilor, să se fixeze localităţile, pentru a se lărgi şi propaga ideia cooperatistă, prin conferinţe, serbări, cinematograf ş. a., rămânând a se studia regulamantul pentru înfiinţarea acestora.

4. Stabilitatea şi numirea în funcţiune.

Pentru aceasta s'a hotărât împărţirea judeţului Caraş şi Timiş în regiuni de câte una până la 5 unităţi, în vederea întroducerei contabililor cooperatori regionali şi numai pe bază de contracte până la 10 ani, care vor fi aprobate şi confirmate de Oficiul Cooperaţiei.

S'a hotărât a se interveni pe lângă Uniunea de control Banatul care e în curs de înfiinţare, ca funcţionarii să fie recrutaţi dintre contabili cooperatori.

Pentru îndrumarea teoretică şi tehnică se învită toţi membri asociaţiei să se aboneze la revista *Cooperatorul Român* organ de publicitate al Corpului Contabililor Cooperatori din Bucureşti.

Şedinţa se ridică la ora 1 mulţumindu-se D-lui Inspector Gh. Calmuc, pentru participare la întrunire şi pentru binevoitorul sfat şi sprijinul promis.

S'a luat masă comună după care s'au făcut escursii prin satele vecine.

Cornelius Dumitrescu.

Cine face control străinilor în Ţara Românească

E fapt cunoscut în toată Europa, că România Mare este paradisul *străinilor*. Ori-ce străin adus de vânturi îşi poate face mendrele la noi cum vrea. Ne poate înjura, poate face propagandă iredentistă, bolşevism, spionaj, adventism şi tot ce pofteşti, sub ochii autorităţilor noastre, ajutaţi şi sprijniţi de organele noastre de siguranţă care uneori le găsim chiar în centrul de spinaj

Mişună Ardealul şi Banatul de aceşti venetici nepoftiţi, cari nu lucrează şi nu produc nimic, trăesc însă cu lux, din fonduri secrete, necunoscute.

Interprinderile din Ardeal şi Banat sunt ticsite de muncitori aduşi din alte ţări, plătiţi cu lefuri fantastice, — iar muncitorii noştri stau la porţile fabricelor zdrenţoşi şi flămânzi, gata în ori ce moment la manifestaţii şi desordine, atunci când vor găsi de bine agenţii străini, — ocrotiţi de autorităţile române.

Din prevedere economică înţeleaptă a Dlui Maniu să fac comenzi în valoare de miliarde în străinătate şi noi exportăm zeci de mii de muncitori în Franţa la robot.

Ca să fie sfidarea intereselor ţării şi mai mare guvernul a venit în primăvara acestui an cu o lege *„pentru proteguirea muncii indigene“*. In aceasta să spune, că se vor institui comisii, care vor *„revizui“* pe toţi străinii, şi se vor da peste graniţă cei indezirabili. — Iată cum este compusă această *„comisie“* pentru Timişoara şi paşalicul lui Bocu: inspectorul general al Muncii: Dl Bottez, inspectorul-general de siguranţă Dl Dr. Liuba — ca persoane oficiale, apoi: Dnii *Iacobi Coloman, Ernest Sternlicht, Ion Solomon, Victor Klein, Simon Berkovitz — Dl Dr. Baltescu* şi 2 delegaţi ai muncitorilor, cari sperăm vor fi aleşi dintre Dnii consilieri comunişti ai Primăriei capitalei Banatului. — Iată deci 1 român 5 jidani şi 2 membrii ţinuţi în secret.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu trebue să fii mare filosof ca să vezi că această comisie de elită, compusă după principiile masonice de libertate, egalitate şi fraternitate — va deschide larg braţele ocrotitoare pentru toţi străini care ne batjocoresc în ţara noastră şi iau bucata de pâine din gura muncitorului român, punându-i pe toţi sub scutul şi adăpostul autorităţilor române. Ce fac ţările din apus cu străinii? Dacă întri în Germania Austria sau Anglia, etc. abia ţi-ai depus geamantnul, îţi prezintă să semnezi o declaraţie, prin care le obligi, că nu vei căuta lucru în ţară şi nu te vei angaja nicăiri ca funcţionar, nici ca muncitor, ori cât de specialist ai fi.

Aceasta este o condiţie să rămâi în ţară, — dacă totuş te încumintezi şi îţi cauţi şi găseşti vre-o ocrpaţie, — până în 24 ore te-a trecut peste graniţă.

Au şi aceste ţări culte din apus legi pentru ocrotirea muncii indigene, dar nu au un Bocu care să aplice aceste legi.

Până unde va mai merge guvernul Dlui Maniu cu sfidarea şi nesocotirea intereselor româneşti? Sau crede că răbdarea românului nu are margină.

Au pus capra de grădinar.

Cei doi români, ce pot face faţă de 7 străini. Felul cum s-a constituit aceasta „comisie“, formează o batjocoră la adresa dlor Liuba şi Botez, la care numai un boc inconştient se poate preta.

NICI UN AC DELA JIDAN.

UN DOCUMENT ISTORIC.

— Câţi jidani au locuit în districtul Caransebeş în anul 1773 —

Publicăm în traducere, un document istoric; un tablou al jidanilor cari au locuit în districtul Caransebeşului în luna Mai a anului 1773, prevăzut cu sigilul oficial al contabilităţii imperiale, din Timişoara.

Nr. curent	NUME	De câţi ani locueşte aici?
1	Mihael Pinkas	45
2	Löwel Simon	8
3	Löwel Moses	5
4	Iacob Gissel	11
5	Abraham Samuel	10
6	Moises Isac	1
7	Zaharias Lazar	6
8	Lembdie Michel	5
9	Moises Peter	3
10	Moises Iosef	$^1/_2$
11	Isac Mayer	$^1/_2$
12	Moises Israel	$^1/_2$
13	David Iacob	$^1/_2$

Va se zică, acum 157 ani în tot districtul Caransebeşului, inclusiv Lugoj, Orşova etc., au locuit în total 13 familii jidoveşti, dintre cari 4 abea de $^1/_2$ an şi numai unul singur de 45.

Inainte cu 200 ani, pe semne, aici n-a fost picior de jidan. Astăzi sunt zeci de mii.

In faţa acestei triste situaţiuni se impune cu toată seriozitatea lozinca filozofului romăm Vasile Conta, care zice: dacă nu vom lupta contra jidanilor, vom pieri ca naţiune!

Români, luaţi aminte!

In atenţia plugarilor. Faţă de specula ticăloasă ce se face la cumpărarea de grâu de către fiii lui Iuda, sfătuim pe plugarii cuminţi, cari au nevoie momentană, să-şi vindă produsul la federala cooperativelor săteşti, Timişoara, Iosefin str. Guttenbrun No. 17 (Telefon 17—30), care plăteşte cele mai mari preţuri de pe piaţă, având livrări pe seama Armatei.

Mica publicitate

Caut 100 jughere pământ în arendă, în apropierea oraşului Timişoara. Adresa: Jica Petco, Satchinez sau la administraţia gazetei noastre.

Activitate culturală.

Simţindu-se nevoia unei vii propagande culturale la sate, bântuite de diferite patimi, tinerii intelectuali şi studenţi din comuna Vărădia de Mureş, înţelegându-şi pe deplin chemarea lor, faţă de scumpa noastră ţară, au dat fiinţă în ziua de 8 Iulie a. c. societăţii culturale naţionale „Progresul", din iniţiativa studentului în teologie Horia Vişoiu.

Comitetul de conducere a acestei societăţi a fost constituit în felul următor:

Preşedinte: Horia I. Vişoiu,
Vice-Preşed.: Pavel Berariu,
Secretar gen.: Terenţiu Deacu,
Casier: Nicodim Dista,
Controlori: Ştefan V. Pipa şi A. Popa,
Bibliotecar: Terenţiu Deacu.

Preşedinţi de onoare au fost proclamaţi în aplauzele tuturor distinsele personalităţi ale românismului A. C. Cuza şi A. Ţieranu.

Aceasta societate deşi acum înfiinţată şi-a şi început programul de muncă culturală pela sate aranjând în Duminica trecută o bine şi reuşită serbare poporală în comuna Juliţa.

Programul serbării a constat din conferinţe, poezii, piese teatrale şi monoloage. Ţinem să remarcăm în primul rând conferinţa cu caracter antisectar rostită de studentul în teologie Horia Vişoiu, preşedintele societăţii, care prin argumente puternice arată pericolul sectar, şi îndeamnă poporul aşi ţine legea strămoşească care de atâtea veacuri a rămas aceeaş neschimbată la adevăr şi lumină sufletească şi care răspunde la biserica ortodoxă. Poporul a rămas deplin satisfăcut de felul cum acest student în teologie ştie să-şi întrebuinţeze timpul liber dând hrană sufletească poporului şi îndeplinindu-şi cu demnitate misiunea de teolog. Urmează apoi versuri recitate de Dl Ştefan V. Pipa învăţător, cari au fost viu aplaudate. Deasemenea monoloagele executate cu mult talent de către Dl Terenţiu Deacu. Nu mai vorbim de piesa teatrală care a avut un desăvârşit succes, datorită tinerilor diletanţi: C. Marcu, N. Dista, St. V. Pipa, Gh. Fluieraş, I. Andor şi T. Deacu, care au produs momente foarte distractive prin buna interpretare ce au dat-o rolului încredinţat. După terminarea programului Dl Vişoiu mulţumeşte publicului asistent pentru deosebita atenţie acordată societăţii, asigurându-i de concursul societăţii atunci când necesităţile vor impune. Aceste manifestări ale tinerilor intelectuali din comuna Vărădia de Mureş, au produs adânci impresii asupra ţăranilor, cari au plecat deplin satisfăcuţi că acei cari sau ridicat din mijlocul lor, îşi îndeplinesc atât de frumos datoria de fii recunoscători. Menţionăm, că aceasta societate după felul cum este întocmit programul ei, v'a face ca vermele sectar care s'a ivit în comuna noastră, va dispare fără urmă.

Rugăm pe atot puternicul părinte ca să lumineze calea ce aceşti tineri au luat-o. Remarcăm prezenţi dlor Păr. Covaciu, Neamţu înv. Gh. Bulzan primar — cărui îi aducem toată mulţumirea pentru concursul dat acestei societăţi — Oncu, Stoian, Stepan, Remetean şi D-şoarele M. Adam, Vaţan şi Popa etc. După program a urmat dans până în zori.

Uninidu-ne glasul cu al tuturor, urăm Soc. „Progresul" viaţă lungă înflorire şi prosperare.

Juliţanul.

Din viaţa satelor noastre.

Fibiş. Comuna Fibiş în ultimul timp a fost obiectul unei vii frământări, apropiindu-se alegerea de notar comunal.

Nemţii cari formează $^1/_4$ din populaţia românească îşi aveau ca candidat un neamţ veritabil pe care voiau să-l vadă în fruntea comunei noastre.

Pentru ajungerea acestui scop întrebuinţau fel şi fel de mijloace: contestând o alegere comunală pentru ca în noul consiliu să obţină 5 locuri de consilieri, huiduind pe conducătorii români încercând chiar să cumpere voturile cinstite a celor 7 consilieri români.

La această manifestare a nemţilor din care se vedea clar dorinţa lor de a ne predomina, nici românii n'au stat cu mânile încrucişate.

Şi-au adus aminte de vremurile de subjugare din trecut, când fostul notar ungur a fost ales cu două voturi peste unul român care o obţinut o majoritate zdrobitoare şi când bieţii românaşi cari cereau notar român au suferit 10—15 ani temniţă pe motiv că sunt contra intereselor notariale ale Statului.

Astfel că azi 15 Iulie datorită primarului şi celor 7 consilieri români, comuna noastră a avut fericirea de a vedea în fruntea ei un notar român, reuşind în alegeri candidatul român delegat de Prefectură D-l Notar Aurel Putici, cu o majoritate de 8 voturi româneşti contra 5 nemţeşti.

Cinste se cuvine D-lui Trăian Suciu primpretor a plasei Lipova, care a patronat alegerea dând dovadă de adevărat român, primarului, şi celor 7 consilieri români cari nu s'au lăsat amăgiţi de promisiunile nemţilor, şi ruşine acelora ce credeau că voturile româneşti se pot cumpăra.

Trăiască noul notar D-l Aurel Putici! Trăiască Consilierii români! Trăiască toţi cei cei simt româneşte!

stud. Gh. Todan.

Expoziţia Internaţională de pielărie şi încălţăminte din Bucureşti. Ministerul Industriei şi Comerţului dorind să vină în mod efectiv în ajutorul şomerilor tăbăcari şi cismari, a aprobat organizarea unei expoziţii ieternaţionale la Bucureşti Parcul Carol, începând dela 1 Sept. — 10 Oct. 1930.

Vor participa 45 State şi se vor distribui următoarele premii şi diplome:

Premiul I. Medalia de aur şi 100.000 Lei în numerar.

Premiul II. Medalia de argint şi 50.000 Lei.

Premiul III. Medalia de bronz şi 10.000 Lei.

Se va mai distribui 75 diplome categoria I; 150 diplome categoria II şi 250 diplome categoria III.

Regia autonomă a C. F. R. a acordat pentru această expoziţie o reducere 50% pe căile ferate.

Ministerul Industriei şi Comerţului a delegat cu organizarea acestei expoziţii pe Dl. Ing. V. Ionescu, care împreună cu Asociaţia Tăbăcarilor şi Cismarilor din România a organizat Biroul Expoziţiei.

Acest birou va funcţiona până la 15 August între orele 6-8 d. m. la Ministerul Industriei şi Comerţului, iar dela această dată în unul din pavilioanele Ministerului din Parcul Carol.

GH. CRISTEA
a deschis o
CROITORIE MODERNĂ
în Cetate, str. Lonovici, vis-à-vis de Prefectură, lângă Banca Agrară. Cere sprijinul tuturor românilor.

INFORMAŢIUNI.

Liga Navală Română. Secţia Timişoara aduce la cunoştinţă generală că la Constanţa funcţionează o şcoală a copiilor de Marină.

Elevii admişi în aceasta şcoală, sunt destinaţi a deveni Sub-Maestrii Militari de Marină, după absolvirea Şcoalei de Specialitate ale Marinei.

Pentru anul şcolar 1930/31 sunt vacante 100 locuri în anul I. al Şcoalei copiilor de Marină. Examenul are loc la data de 20 August.

Candidaţii trebuie să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1. Să fie de naţionalitate român (supus român)
2. Să aibă vrâsta de 16-16 $^1/_2$ ani împliniţi la 1 Octomvrie.
3. Să fie absolvenţi a 4 clase primare.
4. Să fie sănătoşi şi robuşti.

Cererile de înscriere la examen vor fi înaintate până la data de 1 August pe adresa Şcoalei de Specialităţi ale Marinei Constanţa şi vor fi însoţite de următoarele acte:

a) Actul de naştere şi botez.
b) Actul de naţionalitate.
c) Certificatul de studii.
d) Certificatul de bună purtare de la primărie.
e) Certificat de meserie dacă are.
f) Angajamentul autentificat al candidatului sau a tutorelui candidatului, Prin care se obligă ca în caz când copilul sau pupilul părăseşte şcoala fără voe, să ramburseze Statului cheltuelile făcute cu el până atunci.
g) Angajamentul autentificat al candidatului şi întărit prin consimţământul părintelui sau tutorelui său, prin care se obligă ca după terminarea Şcoalei de brevetaţi, să servească în Marină 3 ani peste termenul de serviciu obligător, ca reangajat.

Autentificările se vor face de autoritatea Judecătorească.

Modelele actelor şi ori ce lămuriri se pot cere la sediul Ligei Navale Române, B-dul Carol 28, între orele 9—12 a. m.

Comand. Cer. de Recrutare.
Timiş-Torontal
Colonel: *Negrea*

Concurenţa între automobil şi calea ferată. Se ştie acum de toată lumea, că cel mai neîmpăcat duşman al drumului de fier este automobilul, de şi acest din urmă mijloc de „locomoţiune este departe de a putea compensa imensele avantagii ale trenului.

Cu toate astea, cu toate avantagiile pe care le prezintă trenul, la noi (numai la noi, nu şi în celelalte state, unde instituţiile de stat sunt încredinţate pentru conducere persoanelor de specialitate, cari nu au nimic de aface cu partidele politice,) industria automobilă a luat un mare avânt şi din această cauză, transporturile de călători şi mărfuri pe c. f. r., au început să se împuţineze din zi ce trece mai mult.

Trenurile de călători, — fără a mai vorbi de cele de marfă, care aproape nu mai circulă, — aşa reduse cum sunt după noul intinerar, circulă fără călători. Acest lucru se obsearvă mai mult pe liniile secundare, care nu rentează nici atât cât este necesar întreţinerei lor. Azi, călătorul, cu riscul vieţii se înghesue în acele namile murdare şi primejdioase care se numesc autobuze, făcând concurenţă trenului.

Acesta este faptul, aşa „cum îl cunoaşte toată lumea, redat în toată rigiditatea lui comercială.

Cauzele cărora se datoreşte acest dezastru comercial, sunt două: în primul rând intinerariul de mers al trenurilor, care nu corespunde nevoilor publicului călător; iar în al doilea rând, politicei tarifare dezastruoase, la umbra căreia a înflorit şi s'a dezvoltat în mod fantastic industria automobilă.

Acum şase luni, când s'a procedat la întocmirea intinerariului de mers al trenurilor, deci cu trei luni înainte de data punerii în vigoare, 15 Maiu 1930, s'a constituit pe lângă fiecare inspecţie de mişcare câte o comisie care a fost însărcinată cu întocmirea intinerariului. In aceste comisii s'au numit oameni cari la toate s'o fi pricepând numai la acest lucru nu.

Dacă unul din membrii comisiei s'a priceput la serviciul de mişcare, nu s'a priceput în schimb la serviciul comercial, şi vice-versa; deci, nu s'a putut ajunge niciodată la un intinerariu de concordanţă între aceste două servicii: mişcare şi comerţ.

Şi să explicăm:

Ţăranii din satele din apropierea oraşelor, clienţi permanenţi ai drumului de fier, pentru ca să vină cu alimente la piaţă, au tren cu care poate veni, nu au însă tren cu care să se poată înapoia şi sunt siliţi să aştepte toată ziua în oraş până când au tren.

Ceilalţi călători, cari fac drumuri mai lungi, dacă au trenuri potrivite la plecare, nu au în schimb trenuri de legătură şi de multe ori trebue să aştepte în câte o gară de tranzit, o zi sau o noapte întreagă, numai pentru faptul că trenul lui de legătură a plecat cu o oră înainte de sosirea lui.

Aceste stări de lucruri i-au determinat să recurgă la un alt mijloc de transport, şi au recurs la automobil.

Societăţile de automobile n'au trebuit să fie rugate, din contră, ele au pus imediat la dispoziţia publicului aşa zisele curse de automobile, cu un tarif cu mult mai redus ca cel al căilor ferate.

De aici începe concurenţa. Călătorul nu se mai gândeşte acum la riscurile şi dezavantagiile pe care le prezintă automobilul faţă de tren; pentru el principalul e, că are ori când la dispoziţie mijlocul de transport şi plăteşte mai puţin.

Politica tarifară dezastruoasă a doctorilor din fruntea c. f. r.-lui, cari din lună în lună măreau preţurile şi se mirau că tot nu le vin încasările dorite, a dus căile ferate la dezastru, făcând să înflorească industria automobilă.

A trebuit să cheltuim multă energie şi să î n d u r ă m cu multă perseverenţă experienţile „doctorilor" şi „specialiştilor" cari îşi închipuiau să tămăduiască deficitele căilor ferate, prin urcarea perpetuă a tarifelor; fără a se gândi că cetăţeanul nu poate să-şi vânză nici casa, nici averea pentru o călătorie cu trenul.

O schimbare a intinerariului de mers al trenurilor, la întocmirea căruia trebue să se ţină seamă de nevoile publicului călător şi o reducere a tarifelor, e singurul mijloc care poate să combată concurenţa ce o face azi industria automobilă, căilor ferate.

Şi atunci căile ferate, această mare şi folositoare instituţie, îşi vor îndeplini menirea, iar paraziţii (doctorii şi specialişti) înfloriţi la umbra lor, vor dispare ca spuma de apă

Atât timp însă, cât unelta docilă a puterei oculte masonice, va sta la conducere, nimic nu se va înfăptui...

Cei cari au urechi de auzit, să auză...

Ceferist.

Un nou restaurant românesc în Timişoara-Cetate. Dl IOAN MUSTAŢĂ a arendat hotelul şi restaurantul „BOUL DE AUR", de lângă Directorat (fosta Prefectură). Români spirijniţi-l.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Administrația județului Timiș-Torontal.

No. 20206/1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință gdnerală că în ziua de 8 August 1930 ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru darea în antrepriză pentru lucrările de transformarea suprastructurei din lemn a podurilor No. 13, 14 și 15 în tablier de beton armat de pe drumul județean Timișoara Sânpetrul german klm 27—29.

Licitațiunea se va ține la Prefectura județului Timiș-Torontal Palatul Timiș-Bega în biroul d-lui Președinte al deleg. cons. jud. etaj II în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din legea Ctb. publice.

Dnii concurenți vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, și o garanță de 5% asupra sumei oferite în numerar sau în efecte de Stat, — care garanță după adjudecare se va complecta — conform art. 105 din legea Ctb. publice până la 10%.

Pe plicul închis și sigilat al ofertei se va indica: a. Numele Ofertantului, b. Obiectul lucrării la care se referă oferta.

Oferte în valută forte, întârziate sau date prin telegramă telefon, și supraoferte nu se admit.

Valoarea depe diviz este de Lei 213.460.

Devizul, caetul de sarcini, și orice alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 9—13 dela biroul economic jud. etaj I ușa No. 9.

Ofertanții vor indica în scris în ofertă că cunosc în întregime devizul din chestiune și acceptă toate condițiunile stipulate în caetul de sarcini.

Timișoara, la 15 Iulie 1930.

Adm. jud. Timiș-Torontal

Administrația județului Timiș-Torontal,

No. 19799/1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 5 August 1930 ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru darea în antrepriză a lucrărilor de refacerea barierelor din lemn stejar de pe lângă podul No. 1. pe drumul județean Lipova-Topolovățul-mare (către băile Lipova).

Licitațiunea se va ține la Prefectura județului Timiș-Torontal Palatul Societății Timiș-Bega în biroul d-lui Președinte al deleg. cons. jud. etaj II în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din legea Ctb. publice.

Dnii concurenți vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii. și o garanță de 5% asupra sumei oferite în numerar sau în efecte de Stat, — care garanță după adjudecare se va complecta — conform art. 105 din legea Ctb. publice până la 10%.

Pe plicul închis și sigilat al ofertei se va indica: a. Numele Ofertantului, b. obiectul lucrării la care se referă oferta.

Oferte în valută forte întârziate sau date prin telegramă telefon și supraoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor depe deviz este de Lei 37.000.

Devizul, caetul de sarcini, și orice alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 9—13 dela biroul economic jud. etaj I ușa No. 9.

Ofertanții vor indica în scris în ofertă că cunosc în întregime devizul din chestiune și acceptă toate condițiunile stipulate în caetul de sarcini.

Timișoara, la 15 Iulie 1920.

Adm. jud. Timiș Torontal.

Administrația județului Timiș-Torontal.

No. 19947/1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 7 August 1930 ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru darea în antrepriză a lucrărilor de repararea podurilor No. 30. 32 și 34 depe drumurile județene Timișoara-Lipova km. 27—29.

Licitațiunea se va ține la Prefectura județului Timiș-Torontal Palatul Societății Timiș-Bega în biroul d-lui Președinte al deleg. cons. jud. etaj II în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din legea Ctb. publice.

Dnii concurenți vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, și o garanță de 5% asupra sumei oferite în numerar sau în efecte de Stat, — care garanță după adjudecare se va complecta — conform art. 105 din legea Ctb. publice până la 10%.

Pe plicul închis și sigilat al ofertei se va indica: a) Numele Ofertantului, b) Obiectul lucrării la care se referă oferta.

Oferte în valută forte, întârziate sau date prin telegramă telefon, și supraoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor depe deviz este de Lei 21262.

Devizul, caetul de sarcini, și orice alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 9—13 dela biroul economic jud. etaj I ușa No. 9.

Ofertanții vor indica în scris în ofertă că cunosc în întregime devizul din chestiune și acceptă toate condițiunile stipulate în caetul de sarcini.

Timișoara, la 19 Iulie 1930.

Adm. jud. Timiș-Torontal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Grefa Tribunalului Timiș-Torontal Secția I-a.

EXTRAS

Din registrul pentru asociațiunile recunoscute persoane juridice No. 4179/1929. Numărul de ordine: 194. Titlul sau denumirea persoanei juridice: Asociația funcționarilor de Stat și particulare din Banat. Obiectul și scopul: Ameliorarea situației sociale și materiale, precum și apărarea intereselor funcționarilor de stat și particulare din Banat. Sediul și sucursale: Timișoara. Data constituirei: Anul 1929, luna Martie, ziua 17. Actul pe temeiul căruia s'a obținut personalitatea juridică: Sentința No. 4179/1929 a tribunalului Timiș-Torontal, Secția I. Numele, Profesiunea, domiciliul și naționalitatea persoanelor ce compun organele de Direcțiune și administrație: Prezidenta: D-na Dr. Maria Popovici, Medică, Comitetul: 1. Valeria Sântimbrean, funcționară de Stat, 2. Ana Ivan, funcționară publică, 3. Tilda Mohora, funcționară la Primărie, 4. Leona Alexandrescu, funcționară la Prefectură, 5. Maria Gandelmann, avocată stagiară, 6. Ana Socineanțu, funcționară de Stat, 7. Livia Negru, funcționară de Stat, 8. Livia Mioc, funcționară de Stat, 9. N. Sevici, funcționară de Stat, 10. Eugenia Pușcașiu, funcționară de Stat, 11. Elena Grosz, funcționară particulară, 12. Margareta Bandenburg, funcționară particulară, 13. Sabina Sancu, funcționară de Stat, 14. Eufrosina Pincu, funcționară de Stat, 15. Maria Murgoci Ionescu, funcționară de Stat, 16. Iuliana Oprea, funcționară de Stat, 17. Ema Patriciu, funcționară de Stat, 18. Sofia Gavrilă, funcționară de Stat, 19. Clotilda Ongert, funționară particulară, 20. Sofia Fericeanu, funcționară de Stat.

Cenzore: 1. Ela Tergovits, funcționară particulară, 2. Maria Tocaci, funcționară de Stat, 3. Livia Penția, funcționară de Stat, toate de naționalitate română și domiciliate în Timișoara.

Timișoara, la 3 Decembrie 1929.

Grefier :
(ss) *A. Mioc*

Pentru conformitate:

Judecătoria Urbană Timișoara Secția Cărții Funduare.

Nr. 4032/930 cf.

Publicațiune de licitațiune și condițiunile de licitatiune.

In cauza de executare pornită de urmaritoarea Casa de credit a Agricultorilor din Jud. Timiș-Torontal cotrna urmăriților Blajina Nicolae și Eva Târziu căs. cu Blajina și Simion Blajina la cererea urmăritor Judecătoria ordonal icitațiunea execuțională în baza §§ 144, 146 și 147 din legea LX din 1881 asupra părții de *4/12 din imobil* înscris ca porțiunea de proprietate a Evei *Târziu cas. cu Blojina* sub B 13. în of. a comunei Parța din circ. Judecătoria urbană I. Timișoara 1. Nr. **1432** prot. cf. sub A. I. 1 Nr. top. 1159 și Nr. casei 46 cu prețul de exc. 20.000 Lei 3. In cf. Nr. 1513 imobilul cu Nr. top. 854 înscris ca proprietatea lui Simion Blajina cu prețul de exclamare de 40.000 Lei 3. In cf. Nr. 2455 Nr. top. 84—85 cu casa Nr. înscris ca proprietatea lui Nicolae Blajina cu prețul de exclamare de 200.0000 Lei cu menținerea în vigoare a dreptului de uzufruct întabulat sub C 1—2 în favoarea lui Simion Blajina și soția, n. Persida Miclau 4) în of. Nr. **2464** sub A 2—3 Nr. top. 1160 b) și izlazul mic de **203** st. înscris ca proprietatea lui Eva Tarziu căs. cu Blajina cu prețul de 86.200 Lei pentru încasarea creanței *de 9.500 Lei* cap. interese de 15% dela 20 Sept. 929, 1/3% taxe camb. spese de proces ai de executare de *2094 Lei* fixate până acum spese de *600 Lei* fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează b) termen pentru ținerea licitațiunii **în ziua de 6 luna August 930 ora 9 la casa comunală Parța.**

Condițiile de licitație se pot vedea în orele de birou la instanța of. și Primăria comunei Parța. ort. 147 punct g. LX. 1881.

Timișoara, la 18 Aprilie 1930.

Dr. Fiola m. p. judecător — *Indescifrabil.* grefier

Administrația județului Timiș-Torontal

No. 17787/1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 4 August 1930 ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru împietruirea cu 195 mc. pietriș neciuruit din râul Mureș necesar pentru intreținerea drumurilor vicinale.

Ususău-Chelmac Belotinț km 0—10+420.

Licitațiunea se va ține la Prefectura județului Timiș-Torontal Palatul Societății Timiș-Bega în biroul dlui Președinte al deleg. cons. jud. etaj II și la pretura din Lipova în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din legea Ctb. publice.

Dnii concurenți vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, și o garanță de 5% asupra sumei oferite în numerar sau în efecte de Stat, — care garanță după adjudecare se va complecta — conform art. 105 din logea Ctb. publice până la 10%.

Pe plicul închis și sigilat al ofertei se va indica: a) Numele Ofertantului, b) Sectorul de șoseauă județeană la care se referă oferta.

Oferte în valută forte, întârziate sau date prin telegramă telefon, și supraoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor de pe deviz este de Lei 40.260.

Devizul, caetul de sarcini, și orice alte informațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 9—13 dela biroul economic jud. etaj I ușa No. 9. și la pretura din Lipova.

Ofertanții vor indica în scris în ofertă că cunosc în întregime devizul din chestiune și acceptă toate condițiunile stipulate în caetul de sarcini.

Timișoara, la 5 Iulie 1930.

Președinte, *Indescifrabil* — Șeful serviciului, *Indescifrabil*

Pimăria comunei Stamora germană.

PUBLICAȚIUNE

Dreptul de vânat asupra a cc. 3000 jugh. pământ situat în hotarul comunei Stamora germană se vinde la licitație publică, pe timp de 6 ani, începând cu data zilei de 1 Ianuarie 1930. Licitațiunea se va ține la primăria comunei, la data de 31 Aug. 1930

Condițiunile se pot vedea la primăria comunei în fiecare zi între orele oficiale.

Primăria.

CINEMA

CETATE: 28—29 Iulie
FABRICĂ: 30—31 Iulie
DOINA: 2 August
MĂHALA: 5 August

Marinar fără voe

EXTRAORDINARA COMEDIE AMERICANĂ.

Celebrul interpret al „PARADEI CEA MARE" alături de reputatul comic GEORGE K ARTHUR și frumoasa JOSEFINE DUNN în marele lor succes din acest an.

IN ROLURILE PRINCIPALE:
KARL DANE — GEORGE ARTHUR — JOSEFINE DUNN.
Monopol: Metro—Goldwyn Oradea

Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad.